

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » » 2 » 20 »

V upravitelstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 » — »
mesec » » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom

90 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserat
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 284.

V Ljubljani, v sredo, 9. decembra 1903.

Letnik XXXI.

Sprava na Goriškem?

Gorica, 7. grudna.

Da so razmere med Slovenci v mestu in deželi neznosne, o tem tožijo pripadniki te in one stranke javno in zasebno. Hkrati se množe z obeh strani glasovi, naj se vendar, če ne ustavi, vsaj ublaži in omili divji bratomorni boj, ki nam črpa najboljše delavne moči in ovira vse pozitivno delo za povzdigo in prospeh našega življa. Želja po pomirjenju naših združenih razmer je splošna; ustavljajo se ji — hvala Bogu — le redki posamezniki, ki hočejo razdor in prepir na vsak način, ker žive od nesloge in bratskega boja.

Navzlic mirovnemu duhu, ki je zavladal med goriškimi Slovenci obeh strank, ni prišlo do nikake pravne akcije, ker nikdo ni hotel in mogel začeti pogajanj. Najlažje seveda bi sprožili in v tek spravili to zadevo vplivni možje, ki bi stali nad ali med nasprotnima si strankama. Toda teh ni; srditi boj jih je potisnil vse na to ali ono stran, dasi so se mnogi temu upirali. Stara »Slogina« stranka, ki se je o volitvah imenovala katoliško-narodno, ni marala začeti s pogajanjem, češ, ker ni zakrivila žalostnih razmer, ampak je trdno se držeč prej skupnih načel vedno stala v defenzivi proti napadom nove stranke, ki je hotela vse razrušiti in uničiti, kar se ji ni slepo udalo. Mlada narodno - napredna stranka tudi ni mogla pokazati svojih mirovnih želj, boječ se, da bi ne videli v njih pripadniki in nasprotniki izraza oslabelosti. Glavna ovira v narodno-napredni stranki pa je brezdvomno A. Gabršček. Njemu je razdor in prepir element, ki mu daje duševno in gmotno življenje, zato neti sovraštvo naprej in terorizuje z znano brezobzirno spretnostjo v svoji »Soči« vso stranko.

Edini dr. H. Tuma se je začel otrešati Gabrščekovega terorizma. Lani sta se Tuma in Gabršček hudo sprla med seboj; Tuma je odložil vsa odlična mesta, ki mu jih je poverila stranka v političnem in gospodarskem življenju. Govorili so takrat, da se je hotel Tuma rešiti iz potaplajoče se ladije. . . .

Dr. Tuma je te dni nepričakovano začel s pravno akcijo. Razposlal je skrbno izbranim »inteligentnim« (kakor pravi on) možem obeh strank vabilo na zaupen shod, kjer naj bi se posvetovali, kako doseči modus vivendi v gospodarskem in drugem socialnem življenju goriških Slovencev.

Oficijelnih zastopnikov te in one stranke ni bilo na shod. Gabršček je svojim pristajcem s kolom namignil, kako jim je misliti o spravi, in je udaril po dr. Tumi, svojem prejšnjem pobratimu. Može »Slogine« stranke pa ne zaupajo dosti dr. Tumi. Kako naj verjamejo v nesebično miroljubnost moža, ki je, stopivši v politično življenje, javno obljubil, da stoji in pade z Gregorčičevo stranko, a jo je potem, ko se je šlo za njegovo osebno korist, z vsemi sredstvi napadel in pobijal? Kako mu naj zaupajo, ko je na javnem shodu pri Rebku hudo napadal »Slogino« stranko in smešil vso duhovniško delovanje in malone v isti sapi tožil v pozivu na zaupni shod o združenih razmerah in ganljivo priporočal spravo?

Zaupni shod se je vršil 2. t. m. v čitalnici. Do dalekosežnih in obveznih sklepov seveda ni moglo priti. Vendar nekaj praktičnega uspeha bo morda imel ta sestanek. V ospredju vseh pogovorov je bilo vprašanje, kako stališče naj zanesljivo zavzameta »Čitalnica« in »Slovensko pevsko in glas-

beno društvo«, ki sta se doslej pisano gledala. Začrtali so obema smer in delokrog, kako bi mogla složno in vsak na svojem polju uspešno delovati. Razgovarjali so se tudi, kako naj se »Čitalnica« preseli v nov »Trgovski dom«. Maloštevila udeleženci tega shoda so soglasno povdarjali, naj vplivni možje obeh strank delujejo z vsemi silami, da preneha boj najprej med našimi nepolitičnimi društvi. V teh društvih bi se shajali, predsojke odstranjali in nasprotja blazili v mesebojnem občenu. Tako bi si ustvarili trdno podlago za prepotrebni mir in slogo med Slovenci, saj stranki sta nastali ne iz načelnih, ampak osebnih razprtij, in ne živita toliko o stvarnem, kolikor osebnem nasprotju. Vsi govorniki so naglašali potrebo, da treba prezirati vse napade, ki hočejo preprečiti pomirjenje in ohraniti boj.

Mi pozdravljamo z veseljem ta sam po sebi nevažen dogodek kot začetek mirovnih pogajanj, ker iskreno želimo, da zavladamir med goriškimi Slovenci, ki se morejo načelno združiti. Veseli nas ta shodič, naj si ga je sklical tudi dr. Tuma. Ta je povzročil v naši deželici razpor. Lepo je, ako hoče popraviti, kar je zagrešil v svojem političnem življenju. Toda zdrav in trajen mir je mogoč šele takrat, ko se odstranijo vzroki prepira. Zato želimo, naj dr. Tuma pomiri svoje ožje somišljenike, ki delajo še vedno zdražbo. Začne naj sam pri sebi in dejanjsko pokaže v vsem svojem nastopanju, da mu je za mir, ne za dosego osebnih ambicij, kakor mu očita Gabršček. Naj dejanja pokažejo blago voljo!

Ustanovni občni zbor

slov. kat. izobraževalnega
društva »Straža« na Dunaju.

V nedeljo, 6. decembra, se je vršil ustanovni občni zbor novega s. k. izobraževalnega društva »Straža« na Dunaju. Zgornji prostori v dunajski rezurzi so bili tako natlačeni, da skoro polovica zborovalcev, katerih je bilo okrog 200, ni dobila sedežev. Sklicatelj zbora g. jurist M. Pintar otvoril ob 1/5 zborovanje in pozdravi navzoče. Za predsednika zbora je bil soglasno izvoljen g. sklicatelj, ki v kratkih potezah pove namen zborovanja in izrazi svoje veselje radi tako nepričakovane obilne udeležbe. G. filozof Iv. Grafenauer pojasni namen novega društva: Da je s. k. izobr. društvo na Dunaju potrebno, o tem nikdo ne more dvomiti, kajti ogromno število tukaj zbranih Slovencev in Slovenk nam kaže, da smo z ustanovitvijo takega društva ustregli že davni želji dunajskih Slovencev, zlasti onih iz delavskih krogov. Nevarnost, ki preti Slovincu, ako se stalno naseli na Dunaju, da polagoma pozabi svoj rodni jezik, svojo domovino in svoj narod, je tako očitna, da te nevarnosti samo tak ne vidi, ki je slep, ali pa, ki je videti noče. Saj nam žalostna izkušnja kaže, da se ponemaj skoro vsaka slovenska družina na Dunaju če ne v drugem pa v tretjem in četrtem kolenu, kar se dogaja celo v akademsko izobraženih krogih, kaj šele v drugih. Pa saj je to tudi umljivo, ko tvori posameznik nekako le osamljeno točko v množini tujcev, ki niti ne vedo, da so Slovenci. Pa tudi oni, ki pridejo samo za nekaj časa na Dunaj, težko pogrešajo društvo, po katerem bi ostali še vedno nekako v zvezi s svojim narodom, ki bi jim podajalo knjige in časopise iz domovine, ki naj bi jim bilo nekako nadomestilo za domovino. To delo hoče prevzeti novo društvo in obenem hoče skrbeti tudi za izobrazbo svojih članov in jim prirejati primerno zabavo. Ena glavnih nalog novega društva pa bo, da organizira po posameznih okrajih, kjer biva največ slovenskih družin, pouk slovenskega jezika za otroke, da s tem prepreči kar mogoče neizogibno ponemše-

vanje slovenskih otrok po nemških šolah; pripravljeni so voditi ta pouk člani slov. kat. akad. društva »Danica«. Obenem pa hoče naše društvo skrbeti tudi za to, da ostanejo Slovenci na Dunaju verni tudi sv. katoliški cerkvi, da ostanejo to, kar so bili v domovini, verni katoličani, in da kar mogoče prepreči razširjanje soc. demokracije med Slovenci na Dunaju. Preskrbeti hoče, da se bodo dunajski Slovenci lahko zbrali vsak mesec vsaj po enkrat k slovenski službi božji, da bodo slišali po dolgem času zopet slovenske pridige in slovensko cerkevno petje. Nato še v kratkih besedah razloži društvena pravila.

Pri volitvah, ki so se nato vršile, je bil izvoljen soglasno sledeči odbor: predsednik: g. dr. Pavel M. Valjavec; podpredsednik: g. I. Prevalnik; tajnik: g. Tomec; tajnikov namestnik: g. Brodnik; blagajnik: g. Jos. Kralj; blagajnikov namestnik: g. Zupanič; knjižničar: g. Fr. Rebol. — Gosp. dr. Valjavec se zahvali na izvolitvi in razloži še na kratko program, po katerem hoče voditi društvo: skrbeti hočemo za izobrazbo in zabavo odraslih članov, pa tudi otrok, za katere se bodo ustanovili nekaki kurzi za slovenski jezik; važna točka je tudi, da se bo preskrbelo dunajskim Slovincem slovenska služba Božja. — Za računsko pregledovalca sta bila izvoljena gg. Iv. Umek in Udovič. Članarina se določi na leto 3 K, ki jo pa more odbor revnejšim članom znižati na 2 K. Po predlogu g. filozofa V. Marinka je pristopilo društvo »Krsč. - socialni zvezi« v Ljubljani. G. filozof Rebol, knjižničar društva, pove nato, kaj se je ukrenilo radi dovolitve slov. popoldanske službe Božje in izreče nado, da se bomo mogli že drugo nedeljo v novem letu, 10. januarja zbrati v neki cerkvi v XV. okraju. Nato se zaključil občni zbor. Pri zabavnem delu, ki je sledil, so pevc »Danice« skrbeli za zabavo, in veselje je bilo videti, s kako radostjo so poslušali navzoči, od katerih marsikdo že leta ni slišal slovenskega petja, naše lepe slovenske pesmi.

Na koncu naj omenim še nekaj.

Pri ustanovnem zboru so bili navzoči tudi trije »Savani«: Marold, Andre in Svetlin; iz kakega namena, se je moglo razvideti iz neslanih opazk, ki so vrel »izza ograje njihovih zob«. Hoteli so pač smešiti ustanovitev tega po njihovem mnenju silno nepotrebnega društva. Mejklic starega poštnega slovenskega moža, ki je o priliki razgovora o slov. službi Božji rekel: »Kedaj bi že bilo to potrebno«, jih seveda ni prepričal o nasprotnem, a pobrisali so jo le v kratkem. Povemo jim prav odkrito, naj se le norčujejo; kadar nam bo treba kakega sveta, pa se bomo prav gotovo jako vestno ozirali in njihove »dobrohotne« besede in svete, ampak samo toliko kot na — lanski sneg. Jeza »Savanskih« frakarjev nam je le v dokaz, da je slovensko kat. dijaštvo z ustanovitvijo »Straže« izvršilo jako nujno delo za slovensko in katoliško stvar med dunajskimi Slovenci. — r.

Položaj na Ogrskem.

Sobotna seja državne zbornice ob prvem glasovanju glede zapisnika ni bila sklepna. Seja se je prekinila, potem se je zopet otvorila; nadaljevala se je razpravo o predlogi novincev. Predno se je seja zaključila, je zbornica sprejela enoglasno, da se prekličejo na dan dvojne seje. — Kot se je prorokovalo, tako se je zgodilo; zbornica se je poglala v dir, in v enem tednu bo najbrže rešila vse nujne stvari. Rešena bo rekrutna in indemitetna predloga, a v pondeljek se državni zbor zaključil. Sklican bo zopet začetkom januarja. V slučaju pa, da zbornica ne reši ta teden rekrutne predloge in proračunskega provizorija, bo zborovala zaedno z delegacijami, kadar te ne bodo imele seje. Obstrukcijo so opustile vse stranke, razen Ugron-ove gruč, in zato je umevno, da vlada veliko veselje. Veseli so, da so potegnili iz blata vladna kola, a bilo bi prevetno misliti, da je s tem že storjeno vse. Kaj bo z nagodbo? Vodje obstrukcije javljajo že danes, da prepuste rešitvi le proračun in rekrutno

predlogo, pri nagodbi pa bodo začeli takoj zopet z obstrukcijo, ne glede na to, da se ima vlada boriti z gospodarskimi in finančnimi težkočami. Čuditi se bo, ko predloži finančni minister račun o posledicah, ker je parlament izjavljal, da ni treba davkov plačevati. Plačanih bi imelo biti nad 20 milijonov kron, a v resnici se bo dalo izveliči iz ljudstva komaj polovico. — V Kecs-ketu je imel opozicionalec L e n g y e l shod volivcev. Vsprejeta je bila enoglasno resolucija, naj se boj v parlamentu zopet nadaljuje, dokler ne pride madjarski jezik v armadi do popolne veljave. — Honved-minister je izdal odredbo, da se imajo nabori takoj vršiti, ako se vsprejme rekrutna predloga.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Pogajanja glede avstrijsko - italijanske trgovinske pogodbe so napredujejo. Zlasti obstoji nasprotstvo pri vprašanju, kaj naj stopi na mesto visoke klavzule. Avstrija hoče Italiji dovoliti nek gotov vinski kontingent, ki bi se mogel vpeljati za znižano carino. A dosedaj se še niso mogli zjediniti o kakovosti in količini vina. Začasno so ta pogajanja prekinjena, in vse lepe nade, ki so se gojile s početka, so zbežale. Na obeh straneh se preveč zahteva in skoro onemogočuje sporazumljenje. Nek italijanski poslanik se je izjavil, da je avstrijski uvoz v Italijo v zadnjih treh letih znašal za 40 — 50 milijonov več kakor italijanski v Avstrijo. Vrhutega zahtevajo avstrijski odposlanci novih koncesij, Italijanom pa nočejo dovoliti nikakih. Na ta način se ni mogoče pogajati in se zdi, da je carsinska vojna neizogibna. Sedanja pogodba je za Italijo škodljiva. — To je seveda poročilo iz italijanskega vira.

Vojna na Iztoku?

Nek ruski državnik se je izrazil o vojni nevarnosti v Vzhodni Aziji tako: »Kdo ne bi občutil danes resnega položaja na daljnem Iztoku, kjer lahko vsak dan izbruhne katastrofa! Ne čudili bi se, če Japan danes ali jutri brez vsake napovedi udari na Rusijo. Ogenj je podnetila Angleška dovolj dobro, ves šovinizem japonskih listov je odmev angleškega časopisa. Če bi se šlo za vojno na suhem, bi bili Rusi z Japonci kmalu gotovi, na morju pa je druga. K temu pride pa še to, da bo Kina pasivno se udeleževala vojne na strani Japana, in če zmagamo mi, imamo Angleže gotovo zoper sebe. Mi smo na Tihem oceanu oboroženi do zob, kako dolgo more to trajati? Majhen povod bi zadostoval kakor iskra v sodu smodnika. In potem šele Angleška ekspedicija v Tibet! Ako Angleži vzamejo Tibet, so gospodje vzhodne Azije, in to bi nam vsakalok hudo rano. Mi smo storili napako, ker nismo posedli Mandžurije, dokler se je Anglija bojevala v Transvaalu. Da smo to storili, bi danes stali drugje.«

Vojaška straža pri zasebni blagajni.

I z Z a g r e b a.

Mažari imajo slabo vest. Boje se še zdaj za svojo prometno zgradbo, na kateri je še zdaj mažarski napis. Da bode za vsak slučaj vojaška pomoč v bližini, so poprosili vojaško ministarstvo, da dá stražo za blagajno, ki se nahaja v tej zgradbi. Mažari pravijo, da so železnice zasebno podjetje države, samo, da ne morajo plačati tudi Hrvatski dotični del dohodkov. A vendar zahtevajo stražo od države, a plačalo jo bode seveda mesto Zagreb, kakor tudi vse ostale stroške za stražo prigodom letošnjih nemirov. In Hrvati naj na vse to molče in plačajo za mažarsko objest!

Iz brzobjav.

Dunaj. Cesar bo delegacije sprejel 16. t. m.

Dunaj. »Aerztliche Reformzeitung« odločno zahteva, da se v Avstriji ustanovi posebno ministarstvo za zdravstvene zadeve.

Dunaj. Poročila inozemskih listov o razporu med zakonsko dvojico Otona Windischgratza se tu odločno dementirajo. Knežinja Elizabeta je v blagostovljenem stanju.

Dunaj. Včeraj se je vršil tu shod avskultantov. Shod je sklenil v zadevi zhoj-
šanja plač avskultantom poslati k vodjam
strank in k vladi deputacijo.

Budimpešta. Hrvatska regnikolar-
na deputacija je sklicana v četrtek dne 11.
t. m. v Budimpešto.

Belgrad. Sem je prišel general
Condev, eden od glavnih vodij makedon-
skega ustaškega gibanja. On potuje pod na-
pčnim imenom. Svra njegovemu potovanju
je neznana.

Madrid. Predsedstvo novega špan-
skega ministrstva je prevzel konservativec
Maura.

Trst. Obč. svetnik Stefanelli je bil
obsojen radi demonstracij proti dogodkom
v Inomestu na 10 dni zapora.

Petrograd. Ruski finančni minister
Plehve je dobil radi boleznj dopust. Njegov
naslednik je Romanov.

Lisabona. Špansko brodovje je
priplulo sem, da pričakuje kralja Alfonza.

Peking. Merodajni uradniki izjavljajo,
da bo Kitajska z Rusijo sklenila pogodbo o
vladi v Mandžuriji. Pogajanja se že vrše.
Rusiji bodo izpolnjeni pogoji, katere je sta-
vila, da izprazni (?) Mandžurijo. Rusija pri-
poznava suvereniteto Kine v Mandžuriji in dobi
zato posvetovalni glas v vladi.

Brno. Občinskih volitev v 3. razredu
se je od 1937 opravičencev udeležilo 408.
Med nemškimi strankami se je sklenil kom-
promis. Izvoljenih je 8 nemških odbornikov.
Čehi se volitev niso udeležili.

Carigrad. Poslaniki so naznanili
turški vladi imeni obeh civilnih agentov za
makedonske reforme in sicer je to za Av-
strijo generalni konzul Müller, za Rusijo
pa generalni konzul Demerit.

Javen ljudski shod v Šturiji na

Vipavskem. Včeraj popoldne se je vršil v
»Društvenem domu« ljudski shod, h kate-
remu so prišli skoraj vsi volilci iz štureke
občine. Nekaj jih je prišlo tudi iz sosednjega
Ustja. Zbranih je bilo gotovo nad 250 mož.
Govorila sta župnik Kromar in Ivan Lavren-
čič iz Urhpolja. Shod se je začel točno ob
treh in završil ob polšestih. Obravnaval se
je deželnozborski položaj in volivna reforma
na Kranjskem; prvi govornik je razpravljal
tudi o delavskih razmerah. Pokazalo se je
na shodu popolno soglasje vseh s nastopom
deželnih poslancev. Klic: »Dajte nam volivno
pravo!« je vzbudil v prostorni dvorani ne-
popisno navdušenje. Ljudstvo je spoznalo
liberalce in, kar je za naš okraj največjega
pomena, tudi socialne demokrate. Znani
Kopač iz Trsta si ni upal priti niti v Šturje
niti v Ajdovšino; najdalje od Gorice po
vipavski dolini je prišel do »Rebka« in tam
se je v nedeljo ustavil. Pa je spoznal, da
nima pričakovati zrele pšenice na Vipavskem.
V pismu na tovarniškega mojstra »Čveka«
je kar vnaprej zahteval, da mu imajo pot
plačati. So tudi plačevali po kroni. Lepe
»kronice«, nikdar več vas ne bo. Kopačeve
tolažbe nam ni treba; si bomo že sami po-
magali. Na shodu so se soglasno in z gro-
movitim odobravanjem sprejele tri resolucije.
Prva zahteva splošno in enako volivno pra-
vico v vse postavljajalne zbornice. Druga izreka
priznanje in zaupanje poslancem kat. narodne
stranke in jih roti, da vztrajajo do konca.
Izraža skrajno ogorčenje poslancu vipavskih
liberalcev, Božiču, ki še zdaj sedi v nemško-
slovenski zvezi in pomaga tako tlačiti kmeti
in delavski stan. Tretja resolucija zahteva
popolno enakopravnost pri vseh oblastnih
za brate Slovence na Koroškem in zahvala
dr. Brejcu za njegov junaški nastop. Ljudstvo
vstaja, glasno kliče in — liberalcev je strah.
Naprej do zmage!

Šolske vesti. Absolvirani učiteljski
kandidat g. Raj. Božič je imenovan za
prov. učitelja na ljudski šoli v St. Vidu
nad Ljubljano. — Na novoustanovljenih
paralelkah štirirazrednic v Kostanjevici in
Mokronogu sta imenovani učiteljica gpd.
Marija Gasperin iz sv. Križa in absolvi-
rana učit. kandidatinja gpd. Pavla Jaklič
iz Dobrépolj. Za učiteljico na šolo k sv.
Križu je imenovana absolvirana učit. kandi-
datinja gpd. Franja Trtnik iz Ljubljane.

Župnija Zapoge v dekaniji Kranj
je podeljena stolnemu vikarju č. g. Janezu
Kalanu v Ljubljani.

Osebnost. Gospod Ivo Šorli, zna-
ni slovenski pisatelj in pesnik, je izstopil
iz službe na tržaški redarstveni oblasti ter
se dal vpisati kakor notarski kandidat v no-
tarski zbornici za Primorje. In sicer vstopi
v pisarno g. dr. Pascoletta v Gorici.

Pogrešajo obrtnega nadzornika
Alfreda Thylla iz Cernovice. Dne 12. no-
vembra našli so na južnem kolodvoru na
Dunaju v brzovlaku, ki je prišel iz Trsta,
njegovo zimsko suknjo, njegovo uradno le-
gitimacijo, njegov klobuk in kovček. Thyll
mudil se je v Opatiji, kjer si je zdravil svojo
nervoznost.

Mrtvega so našli v občini Otalež
na Tolminskem 40 let starega nabiralca čip
Val. Božiča iz Ravna.

Pogrešajo posestnikovo hčer Ma-
rijo Kern iz občine St. Jurij pri Kranju.

Poskušeni umor in samomor.
Ko se je 4. t. m. popoldne vrnil mizar
Martin Rečnik iz Ptuja na svoj dom
v Kravevini, pričel se je s svojo soprogo
prepirati in zaprl svojo hčer, da bi ne mogla
bratiti svoje matere, v neko čumnato. Nato
je potegnil nabasan samokres ter dvakrat
vstrelil na ženo, katero je nevarno poško-
doval. Nato je tudi hčer izpustil iz čumnate
in tudi nanjo streljal. Hči je težko ranjena
na glavi. Ko je njegova soproga pričela
klicati na pomoč, se je oddaljil. Proti večeru
je došel težko ranjen k gospodu dr. Metzlerju
v Ptuj in na njegovo izpraševanje priznal,
da je streljal na hčer in soprogo in končno
hotel se samega sebe usmrtiti. To pa se mu
je ponesrečilo, ker je krogla obšla v
spodnji željosti. Vse tri ranjence so pripeljali
v bolnico.

Hrvatska šola na Reki. Reka še
zdaj nima hrvatske ljudske šole, dasi je ve-
lika večina reškega prebivalstva hrvatska.
Kriva pa je največ hrvatska vlada, ker ni
hotela leta 1860 odpreti na Reki hrvatske
šole, nego je dovolila, da se je podučevalo
po ljudskih šolah italijanski. Da se je takrat
odprla hrvatska šola, ne bi se bila Reka
hrvatstvu tako odtujila. Ko so na Reki za-
vladali Mažari, pa je prenehala vsaka nada,
da bi država odprla hrvatsko šolo ali pa da

biparili mestno upravo na to. Hrvati so
ostali od tega časa čisto pasivni ter niso
niti mislili na hrvatsko ljudsko šolo. Ko so
se odpirale po lasti hrvatske šole s podporo
društva sv. Cirila in Metoda, se ni na Reki
noben ganil za osnutek hrvatske šole.
Medtem pa je hrvatski živelj na Reki
vedno bolj ginil, in slednjič se probude
reski hrvatski rodoljubi, da je potrebna hi-
tra pomoč, da se reši hrvatsko na Reki.
Letošnji predpust se je izkazala reška hr-
vatska omladina, ter je s sijajno vspelo za-
bavo nabrala toliko svoto denarja, da je bil
položen temelj za glavnic v svrhu uteme-
ljenja hrvatske šole. Denar se je nabiral
tudi še dalje in zdaj ga je menda zbranega
že toliko, da se bode mogla šola odpreti.

Hrvatske novice. Ljudski
shod v Kutini, kjer sta govorila poslanca
Frank in Harambašić, je vsprejel
resolucijo, v kateri se izreka za združenje
vseh hrvatskih in slovenskih dežel v eno
državno telo v okvirju habsburške monar-
hije. — Nesrečne na Adrijskem
morju. Vseled zadnjih viharjev se je pri-
petilo več nesreč. Več parnikov se je po-
nesrečilo, in dve ladji sta zginili brez sledu.
— Dušan Lopašić v Karlovcu je,
hvala Bogu, živ in zdrav. Hrvatski listi so
bili mistificirani, in po njih tudi mi. —
Preziranje Hrvatov v armadi. Velika
večina poveljnikov in drugih čast-
nikov pri hrvatskih polkih so tuji in niso
zmožni hrvaščine. Pri hrvatskem domobran-
stvu se domači častniki zapostavljajo in
madjarski odlikujejo. — Rokoborec. Da-
nes se bo v Zagrebu rokoboril Hrvat An-
ton Tomašević iz Dalmacije z nem-
škim rokoborcem Brandeterjem.

Za 40letno zvesto službovanje
je dobil častno svetnjo kočijaž kneza Win-
dischgrütza na Notranjskem Andrej
Stine.

Muzej v Mariboru so otvorili v
nedeljo v bivšem poslopju okrožnega sodišča.

Demonstracije proti Nemcem
V ponedeljek zvečer so dijaki v Trstu pri-
redili demonstracijo proti koncertu »Süd-
marke«. Udri so v dvorano. 67 dijakov je
policija aretirala. Demonstranti so med drugim
vsklikali tudi: »Abasso l' Austria! in »Viva
l' Italia!«

Nos odrezal. V Št. Petru pri Gorici
ga je predminulo nedeljo neka družba po-
šteno pila. In kakor se to že rado dogaja
ob stičnih prilikah, je prišlo tudi to pot do
prepara in pretepa. In tedaj se je zgodilo,
da je eden pretepačev drugemu — odrezal
nos, tako, da je poškodovancu ta imenitni
del telesa obvisel le na koži. Prepeljali so
ju — moža in nos — v goriško bolnišnico.

Laški shod v Gorici. V nedeljo
je bil v Gorici protestni shod radi dogodkov
v Inomestu. Shod je zahteval laško univerzo
v Trstu in pozval laške poslance, naj v tej
zadevi odločno nastopajo pri vladi.

Vodovod v Planini bo prihodnje
leto dodelan in izročen svojemu namenu.
Vrhnjski vodovod prično graditi spomladi.

Zopet slovenski veleposestnik.
G. Anton Hočevar v Novem mestu je kupil
veleposestvo Gornji grad pri Vrhovem. Doslej
je imel to veleposestvo inženir g. Kralj iz
Moravske.

Gradnja nove luke pod Skednjem
pri Trstu, kjer se bodo nahajala tudi nova
lesna skladišča, je bila te dni oddana od
vlade domačim podjetnikom gg. Korneliju
Gorupu in Ivanu Martelancu in
drugim.

Utopljenega novorojenca so po-
tegnili iz potoka Kotredež pri Zagorju.

V Celovcu je umrl v 74 letu svoje
starosti upokojeni davkar, g. Ferd. Kordin.

Organizirani poštni tatovi.
Iz Lisabone se poroča: Že precej časa sem
so se izvrševale na glavni pošti tatvine dra-
gocenih pošiljatev, ne da bi bilo mogoče,
zaslediti tatove. Da bi prišel drzinim tatovom
na sled, je nastavljal generalni ravnatelj spre-
ne skrivne policije kot poštno uradnike. In
res so ti kmalu zasledili dobro organizi-
rano družbo poštnih tatov v vseh strokah
poštnega dela, ki so drug drugemu poma-
gali pri tatvini. Tatovi so vrče z vredno-
stmi odpečatili, površno jih zopet zape-
čatili ter jih skoro prazne odpošiljali na od-
menjena mesta. Ker je bil lisabonski poštni
načelnik, ki je imel paziti, da je bilo vse v
red, s tatovi v zvezi ter vedno potrjeval,
da se vse odpošilja v najboljšem redu, niso
odškodovanci zamogli od pošte za ukradene
stvari zahtevati nobene odškodnine. Mnogo
nezvestih uradnikov je pobegnilo, druge pa
so zaprli.

Ženo odnesel plaz. Ponoči dne
6. t. m. je šla žena Janeza Pagon, gostača na
Sovodnji, iz bajte, ki stoji na strmi rebri.
Pri tisti priči jo odnese plaz, ki se je s
hriba utrgal. Najbrže jo je odnesla zelo na-
rasla Hobovšica, ker je do sedaj še niso
dobili. — Danes zjutraj smo dobili o tem
še naslednje poročilo: Ponesrečeno Uršo
Pagon so ravnokar našli pod plazom tik
bajte.

Nova hranilnica in posojilnica.
Toplice, 6. dec. Javen shod smo zopet danes

imeli in sicer zaradi ustanovitve hranilnice
in posojilnice, ki je bila sklenjena na po-
litičnem shodu zadnje nedelje. Udeležilo se
je shoda lepo število mož iz vseh vasi pro-
strane župnije. Tudi naši topliški prvaki
Šusteršič, Sitar, Matko, Zupanc so se zani-
mali za ustanovitev denarnega zavoda, ki
utegne postati velikega pomena za vso ob-
čino, in so prišli zraven. Sklicatelj shoda
g. župnik Podboj pozdravi zborovalce, raz-
laga zadrugiško idejo v obče in pojasnjuje
namen in uredbo hranilnic in posojilnic po
Raiffeisnovem sestavu. Te vrste zavod je
namreč nasvetovala »Gospodarska zveza« kot
najprimernejši za zgolj kmetiško občino to-
pliško. Po tem govoru, ki ga je g. župnik
sklenil s prisrčno željo, da se vsi občani
oklenejo posojilnice, so se prečitata in od-
brila pravila ter volil pripravljavni odbor,
v katerem sta župnika Podboj in Plevarič,
ter posestniki Zamida Fr., Sobar Andrej,
Turk Andr., Finks Fr. in Sobar Jan. Ljudstvo
je sploh navdušeno pozdravilo misel, da
se ustanovi za Toplice, ki je naravno sre-
dišče obširne okolice, hranilnica in poso-
jilnica, in ni dvoma, da bo ta denarni zavod
pod umnim in previdnim vodstvom izvrstno
prosperal. — Shod 6. t. m. je pač najlepše
Miklavžovo darilo za Toplice, prinesel nam
je posojilnico, veselo zblizanje strank ter
željo po miru in slogi. Škoda, da Miklavž
ni podaril vsakemu zborovalcu še mošnje
cekinov, da bi jih takoj v novoustanovljeno
posojilnico vložili kot prvo hranilno vlogo.
Naj najmlajša finančna zadruga krepko raste
in se razvija ter bodi bolj hranilnica kot
posojilnica.

Obesil se je v Slov. Gradcu delavec
Naberšnik.

Nevihla v Opatiji. 6. t. m. je v
Opatiji razgrajala taka nevihta, kakoršne pre-
bivalci še ne pomnijo. Napravila je mnogo
škode pri zgradbah in hišah.

Novice iz Prevalj. Električna bode
v kratkem napeljana v premogokop grofa
Henkla na Lešah pri Prevaljah. Tudi ob
cesti do železnice mislijo napraviti električne
žarnice. — Južno vreme je zahtevalo nekaj
žrtve. Dvoje otrok je umrlo na davici. —
Preteklo soboto pa smo pokopali 20letnega
vrlega mladeniča Franca Močivnik, edinega
sina posestnika p. d. Predana. Pred kratkem
je bil izvoljen za vodjo mladeniške družbe
in menil tudi pristopiti k pevskemu zboru.
A neizprosna pljučnica nam je končala na-
depolnega prijatelja.

Nekaj za Kneippovce. Naš ro-
jak gospod Okić, ki vodi sedaj Kneippovo
zdravilišče v Krapini, namerava z novim le-
tom izdajati list »Kneippovce« v šestih jezi-
kih, v slovenščini, hrvaščini, češčini, polj-
ščini, nemščini in madjarščini.

Umrovljen je na lastno prošnjo
poštar Rok Končnik v Rogatcu-
Slatini.

Zaprli so v Gorici 54letnega kro-
jača Viljama Končnika z Dovjega na Kranj-
skem, ker je beračil in ker je bil poleg tega
tudi enkrat izgnan iz Gorice.

Dvonadstropna hiša se je po-
drila. V Celovcu se je nova zgradba dvo-
nadstropne hiše na Ljubljanski cesti podrla
Razvaline so prodirle skozi streho sosednje
hiše g. Dobrovskega, ki je lahko ranjen.
Cesta je zaprta prometu.

V zabavnem društvu »Kranj«
v Kranju je bilo zadnje predavanje
6. t. m., vzeto iz slovenskega slov-
stva. Dr. Debevec namreč nam je povedal
v kakšni zvezi se mesto Kranj omenja v
Prešernovem »Krstu pri Savici«, zlasti pa,
kako se Kranja v svojih pozijah spominja
Matija Valjavec, ki je v Kranju izdelal tri
razrede normalke in si kraj in ljudi vtisnil
v mlado dušo tako, da se jih je še v poznih
letih spominjal z velikim veseljem. G. pre-
davalatelj je prebral dotični odstavek iz pes-
niške povesti Valjavčeve »Zorin in Strelnica«,
kjer se spominja pesnik svojega prvega di-
jaškega stanovanja, cerkve sv. Kocijana, Ko-
kre in njenih pečin, Rožnivenške cerkve in
»Pungrt« in razgledov na vse strani. —
Prihodnjo nedeljo bo predaval g. profesor
Evgen Jarc.

Ljubljanske novice.

Umrl je gostilničar »pri zlati ribi« v
Špitalskih ulicah gosp. Fran Rozman.
N. v m. p.

Nove hiše prično s domladi graditi
te-le stranke: Na neparceliranih škofovih
zemljiščih: Jožef Jaglič, novo enonadstropno
hišo in gospodarsko poslopje z visoko že-
lezno ograjo celega neparcel. bloka. Ludo-
viko Kotnik pritično hišo in gospodarsko
poslopje na Opekarski cesti; Marija Koman,
zasebnica, novo pritično hišo na par. svetu
pred Kolezijo; Martin Javornik, novo pri-
tično hišo na Ilvici; Janez Traun, enonad-
stropno hišo in gospodarsko poslopje ob
novi projektovani cesti od Tržaške ceste
proti Koleziji; Davorin Rovšek, fotograf, ob
Miklošičevi cesti trinadstropno hišo in foto-
grafske ateljeje na dvorišču. Filijala avstro-
ogrsk. banke v Knaflovih ulicah, trinad-
stropno hišo, ter stavbna družba »Union«
htel ob voglu Miklošičeve ceste in Fran-
čiškanskih ulic.

† Gospa Franja Jarc. V tukajšnjem „Leonišču“ je umrla danes zjutraj soproga veleposestnika g. Josipa Jarca iz Medvoda, gospa Franja Jarc. Pred dnevi je bila operirana.

Prisiljenec pobegniti. Dne 6. t. m. dopoldne pobegniti je iz pralnice v prisilni delavnici prisiljenec Jožef Muttenthaler iz Zg. Avstrijskega.

Nezgoda. Jožef Mulk, 28 let star de lavec v saladišču na južnem kolodvoru, stan. v Metelkovi ulici št. 27, je pri prenašanju zaklanih prašičev s tehtnice na voz ponesrečil. Padla mu je nosilnica s prašiči vred na levo roko in mu sredinec hudo stisnila.

Okrađeni hlapec. Jernej Cajhen, hlapec pri trdku Fr. L. Souvan nesel je dne 7. t. m. zvečer po Dunajski cesti zavitek, v katerem je imel 12 obrisač, 12 servijet in 1 kos platna. Meji potjo sreča ga neki človek, katerega je le po videzu poznal. Le-ta ga povabi na pol litra vina v Beliševo gostilno št. 64 na Dunajski cesti. Ko se je Cajhen za nekoliko časa odstranil od mize, vzel mu je njegov gostoljubno neznanec zavitek in je pobegniti iz gostilne.

»Bolnica« na rotovžu. V soboto ponoči šel je delavec Anton Kastelic po lestvi na hlev na sv. Petra cesti št. 74. Ker je bil zelo vinjen, je padel z lestve kaka dva metra globoko in se je na glavi in na levi roki precej poškodoval. Poslali so po rešilni voz, da so ga prepeljali v bolnišnico, kjer pa ga niso sprejeli. Peljali so ga na rotovž, kjer se je čez noč streznil.

237 oseb prišlo iz Amerike. Dne 8 t. m. zjutraj pripelalo se je 237 oseb iz Amerike v Ljubljano.

Pokopali so umrlega železn. uslužbenca Franca Varla.

Pregrešna ljubezen do kokoši. V noči od 3. na 4. t. mes. bila je Ani Teršanovi v Hradskega vasi št. 20 z dvorišča ukradena ena lepa kokoš. Tatvine sumljiva sta zakonata Matevž in Marija Sfrer, stanujoča v isti hiši, ker se je pri njima dobilo perje ukradene kokoši.

V Ameriko. Predvčeršnjim in včeraj odpeljalo se je z južnega kolodvora v Ameriko 96 izseljencev.

Žepna tatvina. Včeraj dopoldne je bila v stolni cerkvi delavcu Gregorju Potokarju, stanujočemu v Hrenovih ulicah št. 7, iz žepa na telovniku ukradena srebrna ura s srebrno verižico.

Izjubljeno. Delavka v tobačni tovarni Marija Klepec, stanujoča v Hrenovih ulicah št. 15, je izgubila včeraj popoldne srebrno žensko uro in zlato verižico z obeski.

Ruski kružok. Radi predavanja gospoda župana Hribarja se čajni večer preloži na jutri, v četrtek, ob navadni uri.

Gobe v justični palači. Lesena tla v davkarijskih prostorih nove justične palače so že zanič. Te dni jih odstranjujejo. Uničile so jih gobe.

Castniško šaržo odložil je poročnik 27. pešpolka Josip Bizjak.

Cerkveni tatovi prijeli. Pri okrožnem sodišču v Gorici se nahajata v zaporu neka Eliza Ropotig in neki Anton Giulio, ki priznavata, da sta izvršila dne 4. nov. 1902. tatvino v ljubljanski nunski cerkvi in da sta 8. jan. t. l. v cerkvi sv. Florijana ukradla neko krono, o kateri sta mislila, da je zlata.

Društvena godba ima jutri ob 1/8 uri zvečer koncert pri Hafnerju. Vstopnina prosta.

Zadnji sneg in električna razsvetljava. Zadnja dva večera mnogo žarnic po raznih mestnih krajih ni gorelo. Vzrok je baje ta, ker je zadnji sneg več električnih žic pretrgal.

Tatvine. Na Miklavževem večeru dne 5. t. m. v »Narodnem domu« je bila ženi opernega pevca Langa ukradena zlata ženska ura. Tat se je skesal in je poslal uro po pošti nazaj. — Jožefu Vodišku, hlapcu na Marije Terezije cesti št. 14, je neznan tat ukradel iz hleva črno čleko in havelok.

Nad 100 Macedoncev se je odpeljalo v nedeljo k zgradbi železnice v Hrastici.

Izjubljeno. Tomaž Pretnar, posestnikov sin v Spodnjih Gorjah št. 8, je izgubil ban kovec za 20 K. — Jožefa Landau, stan. na Franca Jožefa cesti št. 8, je izgubila v soboto na Kongresnem trgu zlato ovratno verižico z obeskom. — Profesor Josip Goričan je izgubil 5 t. m. na Miklošičevi cesti denarnico z vsebino 58 K.

Občni zbor vodmatskega bralnega društva vrši se v nedeljo dne 20. grudnia 1903 v društvenih prostorih hiše g. L. Klun-a ob 4. uri popoldne s sledečim dnevnim redom. Poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo blaginika, volitev novega odbora in raznoterosti. K mnogobrojni udeležbi vabi vse člane predsednik.

Vinska pokušnja v ponedeljek 7. t. m. v deželni kleti je bila izvanredno dobro obiskana. Dekrativno med posameznimi stojali uvrščeni oleandri predurogačili so klet v zimski vrt, v katerem se je obila množica obiskovalcev iz najboljših slojev obstoječa trudila priti do pokušnje raznovrstnih razstavljenih vin, kajti točaji so bili komaj kos

svoji nalogi. Obče je bilo vse presenečeno in polno hvale o letošnji kaplji. Zato se je tudi pridne naročevalo razna vina. Čedalje bolj se širi prepričanje, da se je s pridobitvijo deželne prekuševalne kleti omogočilo širše občinstvo seznaniti z pristnimi vinskiimi pridelki kranjske dežele, kateri so bili dosihmal do cela nepoznani, in na ta način vzgajati pravi ukus za dobro vino. Na drugi strani obenem upliva na gostilničarje, da si preskrbe dobro kapljo in se ne upajo več razpečavati razna slaba ali celo ponarejena vina. Priporočamo obisk kleti in naročbo tam razstavljenih vin. Našteli smo čez 35 raznih vrst v sodčkih po 50 do 150 l.

Tatvina. V ponedeljek zvečer prišel je tat v skladišče Franca Petriča na Marije Terezije cesti št. 16 in je ukradel hlapcema Alojziju Muhiču in Franu Vidgarju novi obleki, Francu Petriču pa havelok. Tatvino je najbrže izvršil neki delavec iz Bizovika, katerega so bili zasadih v hlevu, ko je pil pivo in te rotli, da boče nocoj nekaj na pravil.

Loške novice.

Ogenj. V torek ponoči ob pol 12. uri je nastal ogenj v Homanovi hiši. Požarna bramba je bila takoj na mestu in nevarnost odstranila.

Novo učno moč namesto začasnoupo-kojenega g. učitelja B. Krennerja v deški šoli smo dobili v osebi g. kapucina. patra Ferdinanda. Zelo značilno!

Sadno drevje v okolici je vsled obilnega snega precej poškodovano.

Miklavžev večer v rekodelskem domu se je izobno obnesel. Velika dvorana natlačena, deklamacija in prizor »Ure ni« dobro izpadla; zelo krasna je bila živa slika: sveti Nikolaj v nebeški slavi. Miklavž imponanten, spremstvo živahno in zabavajoče. Najbolj zadovoljni so bili otroci.

Povodenj.

Povodenj na barji in Glincah.

Tekom včerajšnjega dneva si je šlo mnogo občinstva ogledavat povodenj na imenovanih krajih. Tudi na grad je pohitelo mnogo ljudi, zlasti popoldne, a žal, vsled nastale megle se preplavljen del barja ni videl. Najhujše sta prizadeti vasi Lipe in Črna vas, manj Illova in Karolinska zemlja. Na izanski most pri šoli na Barju so včeraj ljubljanski vozniki vozili kamenje, da ni voda mostu odnesla. Konji so do Vidmarja, vulgo Mokarja, bredli vodo do kolen. Dalje si niso upali iti. V Črni vasi imajo povsod v hišah in hlevih vodo.

V ponedeljek je bilo na Glincah od Tomca do Gorjance vse pod vodo. Ljudje so se prevažali v banjah. — Včeraj je voda upadla.

Narastla Sava — Nesreča na Savi.

Iz Dola se nam poroča z dne 7. t. m.: Sava je grozno narasla, prestopila je bregove. Podobna je deročemu jezeru. Kljub temu so še danes pri Lazih prevažali s čolnom. A zgodila se je popoldne nesreča. Čoln, v katerem se je vozilo 8 oseb, se je prevrnil. Sreča je še bila, da čoln ni bil več v sredi deroče vode, sicer bi se vsi potopili. Utonila je neka kuharica iz Ljubljane, ki je prišla gledat svojega otroka, katerega ima v Doškem v reji. Drugi so se stežavo rešili s tem, da so se oprijeli iz vode štrlečega grmovja. Do vrata v vodi so morali čakati, da so jih rešili gotovega pogina. Med njimi je bil tudi poštar sel iz Dola s pismono pošto, ki je šla po vodi. Sam se je še močno poškodoval na nogi. Ob takih nevarnostih bi se pač moralo strogo prepovedati s čolnom prevažati čez Savo in naj tudi pri tem poštni promet malo trpi.

Sava pri Črnučah.

Na Črnučah je bilo včeraj popoldne mnogo ljubljancev, ki so prišli gledat deročo Savo. Toda voda je čez noč vpadla nad 2 metra 80 cm. Obramba regulacijske zidovje je izvrstno prestalo skušnjo ter je kljubujoč vodni moči povzročilo, da se je Sava znatno poglobila. Domačini so pravili, da je v ponedeljek segala Sava skoro do črnuškega mostu in da so vodo lahko s korci zajemali. Po noči se je čulo bobnenje, kakor ob potresu in most se je tresel, kakor šiba na vodi. Celo noč so domačini stražili leseni most. Preko železnega železniškega mostu kamniški vlaki še vedno ne vozijo. Iz Ljubljane privozi vlak do Črnuč, potniki morajo izstopiti in vstopiti zopet na drugi strani, kjer čaka zopet drug vlak. Zvečer razsvetlujejo ta prizor velike plamenice na obeh straneh. Preko mostu bo ustavljen železniški promet toliko časa, dokler ne pride na lice mesta komisija. — Sava upada dalje.

Iz Vidma na Savi

se nam poroča z dne 7. t. mes.: Danes je Sava grozno narasla. Že stari ljudje ne pomnijo takega! Celi dan so težakob

straneh ter lovijo razne ribe, ki ga voda prinaša. Most je komaj poldrugi meter iz vode. Človeka je strah gledati hrumeče valove pod seboj, ter vsak hitrih korakov stede čez. Nocoj je bila straža na obeh straneh mosta, ako bi se kaka nesreča pripetila pri mostu, da bi takoj obvestili občinstvo.

Povodenj na Dobrovi.

Iz Dobrove nam poročajo z dne 7. t. m.: Pretečeni petek in sobota nametala sta nam za dobre 4 dec. snega. Ta sneg, ker je bil južen, je odkrnil sadnemu drevju obilico vej, ter s tem napravil precejšnjo škodo. Včeraj je pa med dnevom skoraj neprestano deževalo; a ponoči od včeraj na danes pa močno lilo. Danes je pa okolo Dobrove ob Gradaščici in Horjulki (Sujci) taka povodenj, da smo od vseh drugih vasi popolnoma izolirani. Povodenj je tako velika in grozna, da take ne pomnijo tukajšnji stari ljudje. Pošta na Dobrovo je iz Ljubljane, namesto ob pol 9. uri dopoldne, dospela šele ob 55 m. na 1. uro popoldne. Če nam je povodenj ob senu in otavi prizanesla, boče pa ta pri setvah na njivah, preko katerih dere, napravila prav znatne škode.

Iz Nove Oselice

nam prihaja poročilo: Povodenj je odnesla mnogo jezov, hlovov in cesto na več krajih razdrila.

Planinska dolina pod vodo.

Ljubljanka (Pivka) je tudi med Planino in Lazami (v logaškem okraju) prestopila bregove in preplavila odnotno dolino.

Povodenj in divjačina.

Iz lovskih krogov doznajemo: Valed nastopivše zime in palega snega je divjačina in zverjad pribežala v nižave. V noči od sobote na nedeljo pa je narasla tako Sava na Gorenjskem, kakor tudi Ljubljanka in stranski potoki, s tako naglostjo, da ni nihče na to bil pripravljen. Ta povodenj je naredila obilo škode tudi med divjačino, ker je mnogo iste uničila in odnesla seboj.

Ustavljene železniški promet.

Na furlanski železnici Tržič-Červinjan je ustavljen železniški promet. Soški most je pod vodo. Tudi pri Dovjem je bil vsled velike povodnji ustavljen železniški promet, istotako na progi Beljak-Pontafel.

Benetke na Vrhniki.

Valed obilnega dežja in raztopljenega snega je potok Bela prekorail svoje plitve bregove in je južni del trga, tako imenovan »Na vasi« in do hribskega mostu voda popolnoma poplavlila. Po okrajni cesti, ki pelje proti občinski cesti, je voda stala do 30 cm. visoko, po nekaterih krajih »Na vasi« pa do 1 m. Voda je pridrla tudi v hiše in hleve. To se je sicer že večkrat pripetilo, toda nikdar v toliki meri. Meročajne faktorje pa, ki nakladajo ljudstvu davke za nepraktične kanale itd., pozivljemo, da tudi v tem delu trga preskrbijo uravnavo struge, kanalizacijo popravijo, oziroma napravijo most.

Povodenj v selški dolini.

Iz Železnikov: Kakor menda po vsej Evropi, smo imeli tudi pri nas zadnji čas do skrajnosti slabo vreme, in s tem tudi pota taka, da je bilo jo. Gorje popotnikom v takem. Na večer 28. pr. m. smo imeli za ta čas kaj nenavadnega: blisk, grom in tlesk. Ljudski pregovor sicer pravi, da se s takimi naravnimi pojavi »povračuje leto«; a sedaj je bilo ravno narobe. Bil je to nekaj uvod zgodnji zimi in snegu, ki je pohajal od 29. pr. mes. vedno huje. Toda kmalu se je sneženje izpremenilo v hudo deževje, in na sv. Nikolaja dan, 6. t. mes., je lilo kar neprestano celi božji dan in naslednjo noč. Zglasili so se tudi hudourniki in studenci ter napravili velikansko povodenj. Cesta in pota so bila taka, da bi bilo treba se kar s čolni voziti, kakor v Benetkah. Poleg tega so pa še velikanski plazovi zaprli ves promet, zlasti proti zapadu, in podbrška pošta je obtičala že v sosednem Zalilogu. Pa kaj snežni plazovi, ti se dadó še odkidati. Vse drugo je z zemeljskimi plazovi ali usadi. Tak se je zavalil na deželno cesto v Petrovem brdu proti Selcim ter začasnou ustavil ves vozni promet. Celo pošta se ondi le peš prenaša. Se dokaj hujše pa je onkraj kranjsko-goriške meje proti Podbrdu, kjer se je baje vsa nova cesta v daljavi 20 do 30 m. podrla v globoko grapo. Poprava ceste bo baje ondi sklenjena z zelo velikimi težavami — o stroških niti govorimo ne — ker manjka za pravo temelja in trdnih tal. Ako je temu res tako, kar je tudi verjetno, se bo zgradba predora v Podbrdu zdato podražila, ako se jej bo moralo dovaževati gradivo po takih ovinkih. Vode so včeraj znatno upadle.

Morje izstopilo.

Morje je preplavilo v ponedeljek dopoldne med 9. in 11. uro v Tratu vse obrežje od trga z ribami do pomolov S. Carlo in

Giuseppino, sosedne trge in ulice, in dalje obrežje do pod Skednjem. V mnoge lokale in nekatere magacine javnih skladišč je udrila voda. Po nekaterih ulicah je bil promet s tramvajskimi vozovi pretrgan.

V Opatiji je voda pokvarila nasip pri morju. Pri Lovranu je voda novi nasip popolnoma odlula.

Na Stajarskem.

Na Gorenjem Stajarskem so bile tudi velike povodnji. V Gradcu je takozvani »Grazbach« izstopil in udril v nekatere dele mesta. Požarna bramba je imela silno naporno delo. Mnogo rek in potokov je na Gorenjem Stajarskem izstopilo. — Na Spodnjem Stajarskem je izstopila Savinja. Okolica celjska je pod vodo.

Krka

je od Žužemberka dalje izstopila in poplavlila vse daleč na okoli.

Poštni promet preko Predila

je ustavljen. Velikanski snežni plazovi zastavljajo pot. Pošta za progo Trbiž Gorica gre preko Nabrežine v Gorico. — Tudi preko Ljubelja je ustavljen promet.

Drugod po svetu.

Po vseh planinskih deželah so bile povodnji. Voda je prodrla v hiše. Preko Brennerja ne vozi železnica. Tudi na Laškem so bile velike povodnji. Brzojavne zveze so bile razrušene. V Teralba se je podrla neka hiša in ubila dva otroka. V Prato je 30 kilometrov na okoli vse pod vodo. Okolica je podobna jezeru. 10.000 kmetov je izločenih od prometa. V čolnih jim vozijo živež.

Iz Benetk poročajo: Valovi, gnani od močnega viharja, so poplavlili velik del mesta. Proti poldnevu je bil po celem mestu vsak promet popolnoma nemogoč. Gondole so bile gnane na Markov trg.

Iz Lucce poročajo: Radi močnega deževanja je izstopila reka Pescia, poplavlila okolico mesta Buggiano v okrogu 7 kilometrov. Mnogo hiš je pod vodo.

Iz Italije prihaja še poročilo, da so v Beneventu čutili tri močne potresne sunke. Nekateri spravljajo ta potres v zvezo s povodnjo. — Na severnem morju je bil strašen vihar. Osem ladij se je potopilo. Od moštva se ni nihče rešil.

V Dalmaciji je voda na treh mestih razrušila cesto v bližini Metkoviča. Včeraj je voda upadala.

Donava je velika od Budimpešte do Semlina in bati se je, da izstopi. Več ljudi je utonilo. V Sopronju na Ogrskem je potok, ki teče skozi mesto, izstopil. Voda je udrila v stanovanja, iz katerih so ponoči morali prenesti bolnike. Iz Vidma se poroča, da so vode poplavlile polja in hiše v Istrago in Gradiški.

Književnost in umetnost.

* **Slovensko gledališče** Včerajšnja predstava »Onjegina« je bila ena najsijajnejših dosedanjih slovenskih opernih prireditvev. Solisti in zbor so združeni pripomogli, da lahko nazivamo včerajšnjo prireditev elitno. Predstavo je podastil s svojim obiskom nadvojvoda Jožef Ferdinand.

* **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v četrtek, se ponovlja znamenita Lotharjeva satirična komedija »Kralj Harlekin«, ki se je pri premijeri izborni predstavljala in dosegla viharan uspeh. Satira kaže moralno in duševno propalost izmišljenega dvora ter vladanje bivšega harlekina pod nasko umorjenega kralja. Kralja harlekina igra g. režiser Lier. Komedija je najskrbnejše uprizorjena. Sodeluje v njej poleg vsega dramskega osebja vsa komparzerija. — Za prih. noviteto »Pot okoli zemlje v 80. dneh« vrše se dan na dan velike skušnje in priprave.

* **Jaroslav Kocian v Ljubljani.** Koncert svetovnoslavnega umetnika na gosli, g. Jaroslava Kociana, ne bo de prihodnji petek, kakor se je poročalo, ker je še v Budapešti zadržan, ampak nekaj dnij pozneje. Dan naznimo pravočasno, kakor hitro ga zvemo. Da pride umetnik sigurno, je brez vsakega dvoma. »Glasbena Matica« ima pismeno zagotovilo in pogodbo z njim. — Jaroslav Kocian je pravi čudež sveta. Star je šele dvajset let (ne 23, kakor se je pomotoma poročalo), rojen na Češkem dne 23. febr. leta 1883 kot sin ljudskega učitelja. Kljub tej mladosti si je pridobil že svetovno slavo. Doposlane nam kritike o njegovih nastopih v Pragi, na Dunaju, v Londonu, v Varšavi, po vseh večjih mestih ameriških, po francoski Rivieri itd. slave ga kot prvega sedaj živečega umetnika na gosli, ki prekaša celo slavnega Kube.

lika. Kritiki soglasno izražajo, da kaj tako popolnega sploh še niso slišali, kakor je Kocianova igra. To ni samo »virtuoz«, ampak umetnik prav po božji volji, kakoršnega redke samo stoji. »Chicago Tribune« n. pr. piše: »Kocianje v tehniškem pogledu enak Kubele, a glas njegovih gosli je lepši, širši in mogočnejši.« In »New-York World« piše, da je »izražanje globokega čustva vanja najodličnejši in bistveni del Kocianove umetnosti.« »Chicago Record Herald« pa ga imenuje »pesnika na violini«. — Obeta se nam torej redke užitek. Ponosni smo lahko, da pride v naše skromne razmere umetnik, ki ga drugod po velikih mestih kar obsipajo s častmi in darili. Prepričani pa smo tudi, da je Kocianu slovansko srce narekovalo, spomniti se nas Slovencev. Zato pa se odzvajmo z mnogoštevilnim obiskom koncerta veliki prijaznosti umetnikovi! Krasna slika umetnikova je izpostavljena v trgovini g. Schwentnerja. Sedeži se dobivajo v trgovini g. Lozarja po 4, 3 in 2 K. »Glasbena Matica«.

Vstaja na Balkanu.

Čeprav je sultan vzprejel reformno noto ruske in avstrijske vlade, ni nade da bi se obupno stanje slovanskega prebivalstva v Makedoniji obrnilo na boljše. Porta je v principu vsprejela reformne zahteve in tako zaprla pot brezkončnim in jalovim posvetovanjem. Najvažnejše reformne zahteve (glede evropske kontrole in žandarmerije) ni hotela vsprejeti.

V Monastiru so se sešli Turki in Albanci ter sklenili, da se zoperstavijo reformam, in prepredijo prihod civilnega komisarja. Sedaj vladajoči mir in red v Makedoniji razlagajo povsod na ta način, da vodje vstaje v Bulgariji delajo skrivaj priprave za veliko revolucijo, ki izbruhne spomladi. — Italijanski kralj je dal za macedonske begunce 10.000 frankov.

Ruske »Novosti« pišejo: »Turška diplomacija bo izrabila vse roke, da bo mogla razprave čim dalj odložiti. A kaj bo posledica? Prihodnjajo pomlad bo Evropa istotako nepripravljena kakor letos. Izbruhnila bo nova vstaja. Jasno je, da evropske velevalsti ne morejo ostati na pol poti. Njihova moralna dolžnost je, da store vse mogoče, kako bi se zagotovil red na Balkanu.« Kot edino sredstvo za to smatrajo »Novosti« politično avtonomijo Makedonije.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Z burkljami ga je ubil. Posestnika France Kecelj, po domače Tomšeljinov, in Bernard Lukan, oba iz Trzina, si nista bil posebno prijatelja. Dne 6. novembra je prišel Lukan precej vinjen iz Terčugove gostilne. Kecelj ga je jel zbadati, češ, »ta je pa našega ta starega brat«. Umevno je, da tudi Lukan ni molčal, zmerjal ga je, kakor trdi obtoženec z »ravberjem«, »goljufom« in »tatom«, na kar ga je Kecelj pred Mušičevo hišo dohitel, ga zgrabil in na tla vrzel. Ko je skušal Lukan vstati, ga je Kecelj v prsa sunil, da je zopet padel in na tleh ležečega z obuto nogo osuval. Obdolženec trdi, da je Lukan na to vstal in ga psovaje šel na svoj dom. Ko se je France Herle, kateri je pri Lukanovih vasoval, proti 8. uri vračal domov, pridružil se mu je pred hišo Lukan z namenom, da bi šla v Terčugovo krčmo. Pot pa je peljala mimo Keceljove hiše, in že mej potjo je omenil, da bo šel Kecelja malo »ošinfati«; za vse slučaje se je oborožil Lukan z neko prekljo. Obdolženec trdi, da je šel že ob 8. uri k počitku, in da je najprvo Lukanovo vpitje ženo prebudilo; ta je namreč tolkel in razbijal z neko rečjo po hišni steni, ter ga izžival, da naj pride vun, in da bo še nočoj orknil. Keceljeva žena, kateri je bil obdolženec stric ga je šla miriti, za njo je pa šel obdolženec, katerega je Lukan nekoliko z prekljo udaril. Kecelj radi tega raztogoten, ga je udaril z burkljami s tako silo po glavi da se je Lukan nezavesten zgrudil, nato ga je še na tleh ležečega dvakrat udaril; udarci so bili tako močni, da so se burklje na tri kose razletele; težko ranjenega Lukana so prenesli na njegov dom, kjer je čez dva dni umrl. Zdravniki so našli pri raztelesenji trupla na glavi več hudih udarcev, valed česar je črepija počila. Nastopilo je otrpenje možgan, kar je povzročilo smrt. Porotni sodni dvor je Kecelja obsodil na tri leta težke ječe, poostrene z enim postom na mesec in temnico 6. novembra vsacega kazenskega leta.

Pri drugi razpravi je bil 24. let stari Valentin Pavšek, delavec iz Dolgega brda, obtožen hudodelstva posiljenja, oproščen, ker so porotniki krivdo z osmimi proti štirim glasovom zanikali.

Obsodba Kecelj razveljavljena? O tej zadevi se nam poroča: Porotniki so glavno vprašanje, mereče na hudodelstvo uboja, z desetimi proti dvema glasovoma potrdili, na dodatno vprašanje, je-li toženec ni le iz strahu prestopil meje dopustnega silobrana, pa so odgovorili s šestimi da in šestimi ne. Ker je sodni dvor smatral ta odgovor za zanikanje dodatnega vprašanja, dočim je bilo v resnici smatrali vprašanje potrjenim in vsled tega uboj zanikan, je proglasilo sodišče Franceta Kecelja krivim hudodelstva uboja ter ga je obsodilo na tri leta težke in poostrene ječe. Poroča se nam, da je sodišče to baje spoznalo kot zmoto po proglasitvi obsodbe. Vsled tega obtožencu ni preostalo drugega, kakor da je takoj po svojem zagovorniku dr. Trillerju priglasi ničnostno pritožbo. Mogoče je torej, da kasarijsko sodišče obsodbo razveljavi in ukaže, da se ima soditi Kecelja le še zaradi pregreška zoper telesno varnost po § 335. kazenskega zak. Kakor čujemo, bodo Kecelja izpustili do rešitve njegove ničnostne pritožbe na svobodo.

Izpred deželnega sodišča.

Sleparska dvojica. Tomaž Srtič, delavec z Brinja na Hrvaškem, nasetil se je s svojo priležnico Katarino Čohič na Hrušici. Nekega dne meseca septembra je prišel v tamošnjo trgovino Marko Mihelič in ga prosil, da bi mu dal na upanje raznega blaga, česar se potrebuje pri gospodinstvu, češ da je oženjen, da dela pri zgradbi predora, žena pa bo delavcem prala in tako s tem pospešila dohodke. Trgovec se je dal zapeljati tem obljubam in tako sta ga osleparila za 69 K 76 v. vredno blago, katerega sta potem drugim delavcem pod ceno prodajala; izkazalo se je tudi, da Srtič ni nikjer delal, temveč doma ležal. Katarina Čohič je bila letos dec. 10. novembra obsojena, Srtič je pa pobegnil, a tudi on je prišel pravici v roke; obsojen je bil na 4 mesece ječe.

Oproščen je bil pred novomeškimi porotniki 19 let stari Ferdinand Skubic iz Mokronoga. Obdolžen je bil tatvine.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Štirje otroci utonili. V Ustju ob Labi so na sv. Miklavža dan otroci drsali. Led se je udril. Stiri otroci so utonili. — Radi strahu umrl. V Parizu sta dva policaja hotela aretirati nekega Mausarta, urednika nekega finančnega lista, ki je pobegnil iz Bruselja. Mausart se je policajev tako prestrašil, da se je mrtev zgrudil na tla. — Umrl je v Londonu filozof Herbert Spencer. — Velika stavka. 2000 barvarjev svile stavka v Franciji. — 60 letnico svojega vojaškega delovanja bo te dni praznoval nadvojvoda Rainer.

Najnovejša poročila iz Srbije.

Ko so se zadnje dni prepričali kraljevi morilci, da stoji vsa belgrajska posadka na njih strani in se lahko na njo zanesejo, so postali tako predrzni, da so poslali kralju Petru I. ultimatum, katerega zahteve mora izpolniti, drugače ga pahnejo raz prestol. Zahteve Aleksandrovih morilcev so pa take, da jih ni mogoče izpolniti. Zarotniki zahtevajo sklicanje ultraradikalnega kabineta, v katerem se izroči častvojnega ministra Mašin u. Sploh naj se častnikom, kiso se vdeležili umora, izroči najprijetnejše službe. Kralj se brani ugoditi tem zahtevam in namerava, pobeigniti v Niš. Ves dvor in vlada bi se tudi preselila v Niš in prepustila takorekoč Belgrad Aleksandrovim morilecem. Tudi med člani skupščine vlada radi tega izzivajočega nastopa veliko razburjenje in poslanci se pritožujejo, da so ovirani pri svojem prostem sklepanju, ker so kraljevi morilci nastavili v skupščini nadzorovalno komisijo. Tudi skupščino bržkone prestavijo v Niš.

Razpor med srb. vojaštvom se je poostiril. Obrenovičevi pristaši so ustanovili skrivno zvezo, ki se imenuje »Osvetnici« (»Mašče valci«). Mašinovi pristaši, ki tvorijo med častniki po vsej Srbiji manjšino, zahtevajo strogo postopanje proti njihovim nasprotnikom in takojšno aretovanje znanih članov tajne zveze. Ministrstvo Gruić pa tem zahtevam nasprotuje in namerava odstopiti.

Tako neoficijalna poročila. V seji skupščine preteklo soboto sta se stlepa poslanc dr. Milan Vesnić in inženir Šimen Katić. Od obeh stranj je padlo nekaj kletut.

List »Demokracija« je priobčil članek, v katerem predlaga upeljavo federativne republike na Balkanu.

Radikalna stranka je sklenila pričeti oster boj proti sedanjemu ministarstvu. Finančni minister je v soboto odstopil, a pozneje preklical svojo demisijo. Skoro gotovo pride odločno demonstracij pred skupščino. Kakor poroča »Stampa«, je metropolita lano cenza pozvalo več poslancev, naj prosi za

umirovljenje, drugače bodo njegovo stališče tako omajali, da bo moral tudi zoper svojo voljo odstopiti.

Vsled inicijative cester kraljice Drage se je z dovoljenjem vlade vršil včeraj v Markovi cerkvi slovesni rekvij za kralja Aleksandra in kraljico Drago. Občinstva je bila polna cerkev. Tekoči mesec bo pol leta odkar je bil kralj Aleksander umorjen. Meščanstvo se pripravlja, da takrat v spomin Aleksandra prisostvuje slovesni črni maši.

Jutri v četrtek pride v Belgrad vstaški vodja Boris Sarafović.

V denarnem zavodu »Beogradska druga« so zasledili poneverjenje. Načelnik zavarovalnega oddelka Milan Babić je defraudiral 15.000 frankov.

Iz oficijelnega srbskega vira pa listi poročajo: Srbija se resno pripravlja za do godke spomladi. Vojni minister namerava v ta namen zahtevati od skupščine izvanredni kredit 10 milijonov frankov. Sedanja vlada hoče po vsej priliki skleniti zvezo z Bolgarijo zoper Turčijo. Obe vladi boste zahtevali avtonomijo Makedonije pod kršćanskim guvernerjem. Srbija je bila doslej nevtralna v macedonskem vprašanju, odslej ne bo več. Na krmilo pride menda kmalu novo ministarstvo, ki bo v prvi vrsti rusofilsko.

Iz časnikarske torbe.

Aškerc in Tavčar. Aškerc ne parira vedno Tavčarju. Enkrat se je že drznil imeti glede Celja drugačne misli, nego šef liberalne pameti, dr. Tavčar. In takrat ga je veliki »svobodomislec« anatomiziral. Zdaj zopet Aškerc piše v »Zvonu«: »Naše ljudstvo je v kulturnem razvoju in splošni omiki najmanj za tristo let pred ruskim. To ponosno zavest prinese Slovenec domov iz Rusije. Najbolj izobražen je med Slovani češki kmet, potem pride takoj naš — a potem dolgo ne pride nič. . . . Tako Aškerc. Dr. Tavčar pa je v državnem zboru trdil, da je naše ljudstvo tristo let za drugim! Kako pa to, dr. Tavčar? Kako pustite Vi Aškercu, da Vas tako kompromitira v »Zvonu«, ki se vendar tiska v »Narodni tiskarni«? Vi še liberalcev ne morete komandirati, da bi mislili, kakor Vi, pa mislite, da Vas bomo mi ubogali?

Hein in Gostinčar. Strašen greh v očeh »Narodovcev« je zakrivil g. Jož. Gostinčar. Liberalni učitelj iz Mirne peči z odivnim ogorčenjem poroča v »Narodu«, da je Gostinčar zabavljaj čez vlado, osobito čez dež. predsednika, da ni Slovencev naklonjen in da se je ob času potresa, ko se je priložilo za odpis 2 milijonskega posojila, neprijazno obnašal. To šteje Gostinčarju v »Narodu« v veliko predrznost in v velik greh. »Narod« bi poštenje storil, da bi tudi on ožigosal Heina, ki je dejal za časa potresnega posojila, da Kranjci lahko plačajo! Celu v tej zadevi se »Narodovci« ne upajo ziniti proti Heinu. Le igrajte dalje lakaje Heinove, končno se doživimo, da se bodele tega lakajstva tako navadili, da bo Hein svoje sedanje sluge odpustil, ker vas dobi cenejše.

! »Narod« in Nemci. Lepo uslugo je storil »Narod« zopet našim narodnim nasprotnikom takrat, ko je popisoval, kako zabit je slovensko ljudstvo vsled tega, ker je kršćansko. »Deutsche Stimmen« so to izrabile po svoje. »Slov. Narod« namreč je sramotil Slovence, a zraven hvalil nekršćanske Nemce, kako so silno napredni! Ali je mogoče slišati kaj prijetnejšega za nemška ušesa? A Nemci so dali »Narodu« sledeči odgovor: »Največje nezaupanje mora zbuditi stranka, ki uganja tako dvoumno dvojezično politiko, pri kateri levica ne ve, kaj dela desnica!« To se pravi pač: Gospodje, izpolnjujte še natančnejše svojo službo proti nam: »Deutsche Stimmen« pozivljajo liberalci, naj položé roko na srce! Slovenski narod propada, pravijo liberalcem nemško-nacionalni svetovavci, zaradi tega, ker je strankarska liberalna politika prekratkovidna. — Tako zdaj sede liberalci med dvema stoloma. Na nemško stran lažejo, da bodo izpodkopali kršćanstvo v našem ljudstvu, na slovensko stran lažejo, da niso v nobeni zvezi z Nemci. Laganje jim je prišlo tako v navado, da so sposobni za vsako lakajstvo. In ta banda pravi, da se bori za napredek!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dr. Tavčar v Ribnici.

Ribnica, 9. decembra. Šusteršičeve lavorike mu niso dale miru. Prignalo ga je v Ribnico. Včerajšnji Tavčarjev shod pa je bil žalosten. Živahni ugovori. Velik nemir ves čas. V eni uri vse končano. Ribničani priredili mačjo godbo. Dr. Tavčar je prenočil v Ribnici. Ni se upal zvečer v Ljubljano.

Predavanje makedonskih poročnikov v Trstu.

Trst, 9. dec. Baron Heinovi izgovori, da je dunaj. vlada v Ljubljani prepovedala sama ob sebi predavanje makedonskih poročnikov, so razkrinkani. Očividno je tako prepoved baron Hein sam izposloval, kajti cesarsko namestništvo v Trstu, predavanja g. Orlovca in Stojančeva ni zabranilo. Včeraj popoldne ob 4. uri po obč. zboru »Edinosti«, sta makedonska poročnika gg. Stojančev in Orlovec v dvorani »Narodnega doma« pri sv. Ivanu predavala ob mnogoštevilni vdeležbi in velikanskem navdušenju. G. Orlovec je svoje poročilo čital slovenski. Gromoviti vsikliki ogorčenja so se čuli, ko je predsednik omenil, da jima v središču slovenskega naroda ni bilo dovoljeno predavati. Kar se je zdelo baronu Heinu za Ljubljano državi nevarno, to je bilo v Trstu dovoljeno!

Dunaj, 9. dec. V današnji seji drž. zbora so poslanci dr. Šusteršič in tovariši interpelirali radi prepovedi predavanja makedonskih poročnikov v Ljubljani. Poslanci dr. Šusteršič, Šuklje in Pogačnik so vložili nujni predlog za državno pomoč po povodnji Sore in Gradaščice oškodovanim prebivalcem. Debata o reformi poslovnega reda ni imela vspeha, zato se nadaljuje razprava o nujnih predlogih.

Dunaj, 9. decembra. Ko je v današnji seji drž. zbora naznanil predsednik došle vladne predloge, odgovarjal je Körber na razne interpelacije. Vlada je predložila dodatno predlogo k proračunu za leto 1903. Vzrok tej zahtevi so razni neizogibni stroški. Vlada zahteva 1.964.655 in pravi, da je možno to deloma pokriti z poznejšimi dohodki v znesku 1.542.000 K, kar se naj všteje v skupni proračun, tako da bo skupni proračun za l. 1903 izkazal dohod. 1.728.193.053 kron in stroškov 1.728.190.091 kron, torej prebitka 2.972 K.

Dunaj, 9. decembra. Körber je danes odgovarjal na interpelacijo dr. Šusteršiča v zadevi preložitve reške državne ceste od Prestraneka do Selo.

Dunaj, 9. dec. V današnji seji drž. zbora je odgovarjal Körber tudi na interpelacijo dr. Šusteršičevo o postopanju ljubljanskega okrajnega glavarstva povodom razdelitve drž. podpore po uimah poškodovanemu prebivalstvu ljubljanske okolice.

Budimpešta, 9. decem. 10.000 soc. demokratov je priredilo burne demonstracije proti Košutovi stranki.

Budimpešta, 9. decembra. Szederkenyjeva skupina je nadaljevala v današnji seji ogrskega državnega zbora tehnično obstrukcijo. Zahtevala je razpravo starih predlogov izza meseca aprila in provocirala je dolgo dobo. Tisza je izjavil, da je škoda za vsako minuto in da se zato na zahteve opozicije ni treba ozirati. Ko je opozicija še nekoliko časa obstruirala, nadaljevala je zbornica razpravo o vojaških novicah.

Belgrad, 9. dec. Vsled izstopa Save je srbska Mitrovica in več drugih krajev preplavljenih.

Belgrad, 9. dec. Vsi belgrajski policijski častniki so na novo imenovani iz vrst častnikov zarotnikov. Proti temu je večina v zbornici nastopila. Dosegel se je za sedaj kompromis.

Trst, 9. dec. Mlada omožena Ivana Kocijančič v Rojanu je radi domačih preprirov skočila v vodnjak in utonila.

Laze, 9. decembra. V Savi pri nesreči s čolnom utonilvi ženski iz Ljubljane je ime Matilda Leinfellner. (Glej poročilo »Povodnji«.)

GRİČAR & MEJAČ, Ljubljana, Prešernove ulice št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo **zgotovljenih oblek** za gospode, dečke in otroke, kakor tudi najnovejših predmetov v **konfekciji za dame**.

Solidne cene, točna postrežba.

1532 12-6

Naročajte **izborno ljubljansko delniško pivo**

706 104-58

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema **centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.**

Koledar

katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1904

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Medicinalni konjak

1393 50-6

garantirano pristni
vinski destilat
pod stalno kemično kontrolo.

Destilerija

Camis & Stock

Trst-Barkovlje.

1/1 steklenice K 5.—

1/2 „ „ 2'60.

Dobiva se v vseh bolj-
ših trgovinah.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterev.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
7. 8. 6. 0.	729.9	2'4	sl. sever	oblačno	
8. 7. jut.	729.5	1'9	brezvetr.	megla	9.1
8. 2. popol.	723.8	2'4	sl. svzh.	oblačno	
8. 9. zveč.	730.2	1'7	brezvetr.	obl.	
9. 7. jut.	731.1	1'4	sl. jzah.	obl.	0.0
9. 2. popol.	732.0	4'1	sl. svzh.	del. jasno	

Srednja temperatura ponedeljka 2'8°, norm. — 0'6°
Srednja temperatura torka 2'0°, norm. — 0'7°

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 60

F. HITI,

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodam prav zelo poceni več lepih lestenecv, svetilnic, kelihov** itd.

Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati. Naročena dela se izvršijo pravično v najkrajšem času.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,

1118 31

pasar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Asti spumante

„kipeče vino“

velesloveče trdke

„BRATJE CORA“ v TURINU

priporoča najtopleje

Anton Stacul

trgovina s špecerijskim blagom
in delikatesami v Ljubljani.

Cena izvirne velike steklenice K 2'50;
pri nabavi 12 steklenic 5% popusta.

Tudi priporočam svojim p. n. cenjenim odjemalcem in občinstvu svojo izborno in bogato zalogo raznovrstnih delikates, kakor tudi različnih tuzemskih in inozemskih mesnih izdelkov in klobas, konzervirane ribe, meso in sadje. — Velika zaloga pristnih, najfinjših in najbolj slovečih vrst francoskega in tuzemskega šampanjca, renskih, bordeauxskih, avstrijskih, ogrskih, italijanskih, španjskih in grških vin. — Pristni francoski in tuzemski konjak, najfinjše vrste čaj, likerji itd.

1517 6-4

Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Glavni trg 5.

Velika izber v paletotih naj-
novejše fačone. * * * * *

Fino srednje blago, najlepše
izvršeno. * * * * *

Cene kolosalno znižane. * * * * *

1612 3-3

Velespoštovanjem **Oroslav Bernatovič.**

Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Glavni trg 5.

Mejnarodna panorama

Pogačarjev trg.

Ta teden

Prvo potovanje

Finskem.

Slikovita dežela tisočih jezer.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev lesovja, preprečuje gnitlobo, oprilost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. 524 15 11-4

Vnanja naročila proti povzetju.

Istrsko vino

lastnega pridelka

teran in muškatelj

rudeče in refoško

se dobiva pri

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju (Istra).

Na prodaj ima tudi izboren
1550 12-4 tropinjevec.

Vzorci in cene na zahtevanje.

Zadruga užitninskega odkupa v Radovljici

sprejme več dacarjev

Prosilci naj lastnoročno pisane prošnje vložijo

do 15. decembra t. l. pri imenovani zadrugi v roke

Vinko Hudovernika v Radovljici.

Isti, kateri so vže kot dacarji službovali in se zamorejo s spričevali izkazati, imajo rednost z boljšo plačo.

1613 3-3

Najvišji uspeh sedanjosti!

Angleško skladišče oblek. Ljubljana, Mestni trg 5.

Obleke iz kamgarna, gladke in progaste . . . fl. 10.—

Obleke iz angleškega ševiot v modernih barvah . . . „ 10.—

Fine jaquet-obleke . . . „ 10.—

Najfinjše salonske obleke . . . „ 20.—

Angleški modni ulstri . . . „ 10.—

Fini double-ulstri, temnosivi . . . „ 10.—

Črne zimske suknje, mandarin . . . „ 10.—

Haveloki iz kameline dlake, ružjavi in sivi . . . „ 5.—

Otroške obleke in ulstri . . . „ 5.—

Otroške obleke v različnih barvah . . . „ 2'50

Fine modne hlače, tople, progaste . . . „ 2'50

Črni moderni paletot za dame z velikim ovratnikom

Črni in sivi cibolin-paletot z velikim ovratnikom

Paletot iz anglešk. modnega blaga z ovratnikom ali brez njega

Najfinjši paletot za dame v stola-façoni

Črni damski ovratniki, podloženi

Najfinjši double-ovratniki v stola-façoni

Modne damske obleke

Zimske jope, podložene

Elegantni otroški plašči

Jopice za deklice v vseh barvah

Višnjevi, podloženi ovratniki z rudečo kapuco.

1496 18-11

Kožuhi za bivanje v mestu in potovanje, mikado v največji izbi po čudovito nizkih tovarniških cenah. Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju najelegantnejše in najhitreje.

Obenem si usojamo uljudno naznaniti p. n. odjemalcem, da s 1. januarjem 1904 opustimo svojo filijalko na Resljevi cesti. — Prosimo, da odslej nadalje preskrbite svoje nadaljne potrebe na Mestnem trgu 5, kjer se sprejemajo tudi vsa naročila.

Velespoštovanjem

Kapamacsija & Bondy

Oroslav Bernatovič.

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-75

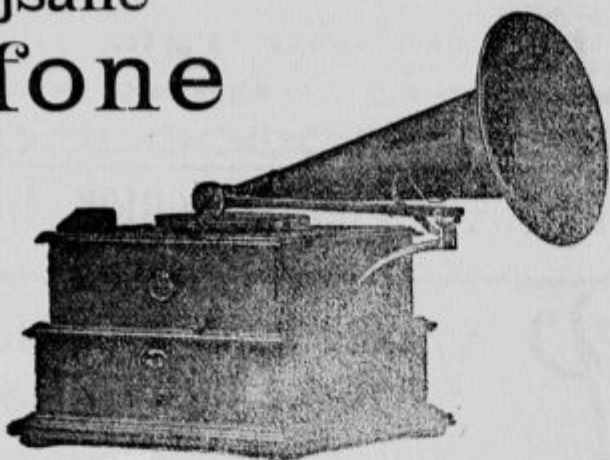
sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Nove zboljšane gramofone

z glasovno-, ročno- in varstven
omarico, zelo priljubljeno med
duhovščino, po družtvih in med
zasebniki.

Gramofon
avtomate
za gostilne zelo pridobitne
prodajam tudi na obroke.

Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za sfare.
Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.

1079 10-32

Rudolf Weber, urar
v Ljubljani, stari trg 16.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Suhe gobe, orehe, predivo,
želod, vsake vrste fižol, žito,
sadje, suho in sveže, sploh vse
deželne pridelke, 1484 3-8
kupi Anton Kolenc v Celju.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo
za notranje in zunanje bolezni.

Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih
na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpra-
vijo nadiho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo
prebavo, čistijo kri in čreva.

Delujejo izborni proti bripavosti in prehlajenju.
Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in šči-
panje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico.

Te kapljice so najboljša sredstvo proti bolezni na
maternici in modromu ter raditega ne bi smele manj-
kati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: **Mestna lekarna, Zagreb, Gornji
grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka.**

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.
Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.) . . . 4 K	5 ducatov (60 stekl.) . 17 K
3 ducati (36 ") . . . 11 "	10 ducatov (120 ") . 32 "

Mestna lekarna
Zagreb,
Markov trg št. 36.

Ustanovljena leta 1860.

1553 10-4

Zdravje je največje bogastvo!

Perilo:

ovratnike
zapestnice
srajce

1597 4-2

Najboljši izdelek!

prodaja po **najnižjih** tovarniških
cenah

KAROL RECKNAGEL, Mestni trg 24.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
sega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 184 270

!! Potniki v Ameriko !!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

1552 9-4

iz Trsta v Novi York

z brzim parobrodom „AURANIA“ s 1200 mesti III. razreda in s 300 salonskimi mesti
II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. raz-
reda in s 400 salonskimi mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, iz Trsta v Novi York
hrano, s vinom in vso postrežbo

III. razred za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903 „CARPATHIA“ 2. februvarja 1904
„AURANIA“ 29. decembra 1903 „AURANIA“ 16. februvarja 1904
Natančneje pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške
postaje iz Novi Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

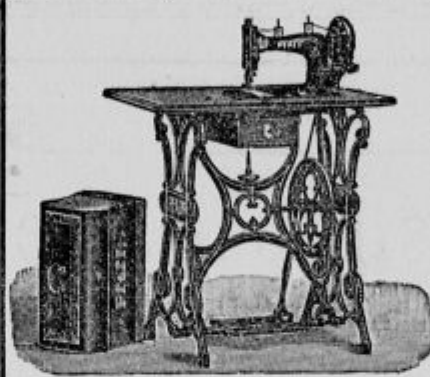
Avstrijski domači glavni zastop

Schröder & Comp. - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: SCHRODERCO — TRST.

Potniki naj se zglasijo pravočasno in precej pismeno ali brzojavno za vozne bilete!

Božič?

Najprimernejše darilo za gospodinjstvo je
slovito znani 1543 9-5

Pfaff-ov šivalni stroj,

ki ustreza vsem zahtevam in je zelo prikladen za
umetno vezenje.

Zaloga pri **F. Tschinklu, Sodnijske ulice 4.**

Božična in novoletna darila.

Otvoritev nove velike trgovine!

Vsaka konkurenca izključena.

Priporočam jako okusno bogato zalogo

stenskih ur s krasnim bitjem

(Novost) v lepih moderno izrezanih omaricah; dalje

srebrnine in zlatnine, namizne oprave

(Besteck) in druge krasne izdelke iz china-srebra.

Posebno priporočam krasne, živo se lesketajoče **briljante**, nakupljene vsled ugodne
prilike v veliki množini, kateri so izdelani v raznovrstne oblike (façone).

Le vsled konkurence imam v zalogi tudi imenitne imitacije **briljantov (steklo)**, ki se
skoro ne razločujejo od pristinih.

Pozornost! Vedno mi je bila skrb in prizadevanje, slavno občinstvo seznaniti z mojo
bogato zalogo, kakor tudi isto prepričati, da ni potreba nikomur naročevati te
vrste blaga pri tujih zunanjih trdkah, kakor iz Dunaja ali drugod, kajti po mnogih slučajih
pridobil sem si prepričanje, da jaz celo z boljšim in mnogo cenejšim blagom zamorem ravno tako
postreči. Cenj. odjemalce vedno le s poštenim, pristinim blagom zadovoljiti, bil je vedno moj princip.

Omeniti moram, da si blago vedno le v večjih partijah osebno, direktno v tovarnah
nakupim, ker drugače bi ne dosegel tako nizkih cen. 1610 2

Priporočujoč se cenj. odjemalcem vabim na obilen obisk

Franc Čuden

urar in trgovec v Ljubljani

Prešernove ulice 2, nasproti frančišk. samostanu, podružnica Mestni trg 25, nasproti rotovžu.

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva.

XXIII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito 19.382 dobitkov v gofovini
dopuščena, vsebuje

v skupnem znesku 512 880 kron.

1446 (10-9)

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gofovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 17. decembra 1903. — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v
loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.;
igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od e. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)